

Зрозуміло, що в умовах викликів до закінчення війни державні фінанси України залишатимуться в скрутному стані, оскільки держава не має можливості збільшувати обсяги податкових вилучень без завдання шкоди економіці. В післявоєнний період перед країною об'єктивно постане питання нарощування бюджетних доходів, з огляду на потреби у ресурсах для відбудови та надання допомоги постраждалим.

Інформаційні джерела:

1. Система оподаткування в Україні та податкове законодавство. URL: <https://ank.odessa.ua/konsultatsii/opodatkuvannya-v-ukrayini/>
2. Зміни в оподаткуванні ПДВ під час воєнного стану. URL: <https://www.integrites.com/uk/publications/changes-regarding-vat-taxation-during-the-martial-law/>
3. Податковий кодекс України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Офіційний сайт Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2021/>;
5. Траєкторія доходів бюджету під час війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/08/24/703550/>

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

Глущенко І.А., здоб. ступ. PhD

Державний біотехнологічний університет

Блокчейн є принципово новою технологією, що вже здійснила помітний вплив на фінансовий сектор. І хоча погляди дослідників різняться стосовно масштабу її впливу, однак не має підстав заперечувати, що вона має значний потенціал. Його можна визначити як децентралізований, розподілений каталог, який призначений для керування смарт-контрактами, а також надає можливість відстежувати записи та управляти ними, автоматизувати платіжні додатки, ланцюжок постачань та інші транзакції. Технологія підтримує запис фактично в режимі реального часу, що реплікується між мережею учасників і є незмінним [1].

Особливе значення блокчейн має для банків, відкриваючи для них як нові можливості, так і створюючи нові ризики, які у окремих роботах названо екзистенційними. На рисунку 1 представлено розподіл ринкової вартості інвестицій у блокчейн за секторами економіки, з якого видно, що на банківську сферу припадає майже 30% від їх загального обсягу. Напрями, за якими банки використовують цю технологію, наведено на рисунку 2.

Серед важливих переваг використання блокчейн для банків слід зазначити спрощення та підвищення ефективності процедури реконсиляції. Вона передбачає перевірку виконання переказів із застосуванням принаймні трьох визначених платіжною системою показників. На сьогоднішній день найбільше часу та витрат необхідно у разі потреби обміну інформацією між

Рис. 1. Розподіл ринкової вартості інвестицій у блокчейн за секторами економіки

Джерело: побудовано автором за даними джерела [2; 5].

Рис. 2. Напрями використання блокчейн банками

Джерело: побудовано автором за даними [3; 5].

банками, а також у процесі транскордонних переказів. В свою чергу, блокчейн здатний суттєво пришвидшити подібні операції, а також значно зменшити витрати на їх здійснення [4-7].

Узагальнюючи основні переваги впровадження нових технологій для банків, можна сформулювати наступний перелік:

- спрощення та підвищення ефективності процедури реконсиляції;
- забезпечення конфіденційності та прозорості;
- скорочення операційних витрат (через скорочення кількості працівників та банківських відділень);
- автоматизація процесів;
- незалежність від системи SWIFT-переказів.

Серед недоліків варто виокремити:

- високі витрати на упровадження технології, оплату праці висококваліфікованих фахівців (розробників та спеціалістів), а також на навчання персоналу;
- високі вимоги до необхідного для технології обладнання;
- ризики, що пов'язані із забезпеченням кібербезпеки;
- необхідність обробки великих масивів даних;
- високі енерговитрати [4-7].

Для клієнтів банків переваги від упровадження блокчейн зводяться до підвищення конфіденційності, прозорості, швидкості проведення операцій та зниження їхньої вартості. Ризики для клієнтів пов'язані, передусім, з імовірністю хакерських атак та шахрайства.

Зауважені вище переваги та недоліки для банків стосуються тих ситуацій, коли блокчейн упроваджується у діяльність самих банківських установ. Однак ця технологія розвивається і поза межами банківської системи, утворюючи для банків значні ризики, які вище було названо екзистенційними. Серед основних з таких ризиків – втрата клієнтів через розвиток децентралізованих фінансів. Наприклад, для отримання кредиту у банках можуть виставлятися завищені вимоги до кредитної історії клієнтів або застави. В системі децентралізованих фінансів вимоги, зазвичай, значно нижчі, що дозволяє частці населення, яка не має доступу до банківських послуг, отримувати альтернативні шляхи доступу до коштів. При цьому відсоток, під який надається такий кредит, є нижчим.

Інформаційні джерела:

1. Піхоцька О. М., Процик О. С. Вплив технологічних інновацій на ринок фінансових послуг. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2023. № 38. С. 320–330. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8391140>
2. Shewale R. Blockchain statistics of 2024 (Market size & users). *Demandsage*. URL: <https://www.demandsage.com/blockchain-statistics/>
3. Why are banks adopting blockchain technology? *Appinventiv*. URL: <https://appinventiv.com/blog/blockchain-in-banking/>
4. Романовська Ю., Складанюк М. Діджиталізація банківського сектору в умовах пандемії. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-4>
5. Глущенко І.А. Вплив blockchain на фінансовий сектор: перспективи та виклики майбутнього. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 9. С. 102–107 DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.102>
6. Ставерська Т.О., Глущенко І.А., Лисак Г.Г. Фінансові технології (fintech) та їх вплив на цифрову економіку. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 12(26). С. 315–326. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/7007/7047>. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-315-326](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-315-326)
7. Ставерська Т.О., Лисак Г.Г., Приходько В.О. *Фінтех і майбутнє фінансових послуг: інновації у фінансовому секторі*. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 10. С. 74–79. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/357>